

Lansbrekers voor passend onderwijs zonder thuiszitters, training schooljaar 2016 – 2017

1 Training voor lansbrekers

De Lansbrekers vormen een landelijke beweging van professionals en ouders, die zich inzetten om 'thuiszitten' te voorkomen. Doordat de leden van het netwerk letterlijk op de kaart staan, is het gemakkelijker om elkaar te vinden en samen te werken aan het aanpakken van 'thuiszitten'. Inspirerende kracht is het besef dat het meer dan de moeite waard is om te streven naar passend onderwijs zonder thuiszitters.

'Iedereen die samen met anderen (extra) werk wil maken van passend onderwijs zonder thuiszitters, kan een Lansbreker zijn'

De Lansbrekers werken in actieve, lokale netwerken waaraan mensen van samenwerkingsverbanden primair- en voortgezet onderwijs, scholen, gemeenten, partijen uit het sociale domein en ouders, deel kunnen nemen. Zij vinden elkaar als partners in de aanpak van thuiszitten. De spil van deze netwerken vormen de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en de gemeenten (leerplicht en RMC). Aan hen is immers in wet- en regelgeving de expliciete opdracht verstrekt passend onderwijs te realiseren voor alle leerlingen en thuiszitten te voorkomen en aan te pakken.

Lansbrekers maken op een zeer praktische en oplossingsgerichte wijze werk van kinderen en jeugdigen die thuiszitten of voor wie dat dreigt. Gebruik makend van wat we nu al weten en wat nu al kan en mag. Lansbrekers beseffen als geen ander dat dit allereerst vraagt om een actie- en resultaatgerichte benadering van de problematiek. Lansbrekers willen vooral 'doen', zij zetten de concrete stappen die nodig zijn. Daarnaast weten Lansbrekers dat hiervoor de verbinding nodig is met alle lokale en regionale initiatieven, organisaties, netwerken en personen die een vergelijkbare of sterk samenhangende ambitie hebben.

Door passend onderwijs zonder thuiszitters na te streven, leggen Lansbrekers de lat hoog voor zichzelf en hun omgeving. Niet alleen krijgen zij te maken met (zeer) complexe situaties waarin een oplossing zich niet meteen laat vinden, ook het verbinden van alle betrokkenen is vaak een grote uitdaging. Daarom wordt alle Lansbrekers een training aangeboden, gericht op het versterken van de kennis en vaardigheden die hiervoor nodig zijn.

In het najaar van 2016 worden eerst uitgenodigd diegenen die in het onderwijs en de gemeente (leerplicht) actief werk maken van het voorkomen van thuiszitten. Vanaf het voorjaar van 2017 gevolgd door alle andere Lansbrekers. Ook aan ouders wordt dan een training aangeboden. Deze zal worden ontwikkeld op basis van de uitkomsten van de bijeenkomst 'Lansbreker-ouders gezocht!' van 16 september 2016.

2 Training in 3 stappen

Tijdens deze gevarieerde training worden de deelnemende Lansbrekers in drie stappen versterkt. Allereerst wordt op een rij gezet wat bekend is over de oorzaken van thuiszitten. Tal van onderzoeken en de praktijkervaringen van vele, tonen deze. Kennis van deze determinanten geeft inzicht in de aangrijpingspunten voor effectieve interventies. In de tweede plaats wordt uitgebreid aandacht besteed aan de concrete mogelijkheden en middelen waarover kan worden beschikt om thuiszitten uit de wereld te helpen. In de derde plaats komen op de dagelijkse praktijk afgestemde en beproefde methodieken op tafel. De deelnemers krijgen de noodzakelijke informatie en werken aan de vereiste vaardigheden om "vanaf morgen" met deze methodieken aan de slag te kunnen gaan. Tot slot wordt uitgebreid stilgestaan bij de meest complexe en lastigste situaties waarmee Lansbrekers te maken kunnen krijgen en de barrières die in de weg staan van oplossingen.

3 Trainingsmodules

De training bestaat uit meerdere modules. Het is mogelijk aan alle modules mee te doen, maar er kan ook voor worden gekozen om de deelname te beperken tot een of enkele modules. Zo kunnen de deelnemende Lansbrekers een training op persoonlijke maat samenstellen.

3.1 Training Lansbrekers voor passend onderwijs zonder thuiszitters

Module 1. Methodiek om een lans te breken	
Dit onderdeel van de training omvat drie dagdelen. Aan de deelnemers wordt gevraagd om een eigen praktijkvoorbeeld mee te nemen, dat tijdens de training wordt behandeld. Tijdens het eerste en het tweede dagdeel krijgen de deelnemers een praktische opdracht om "op de eigen werkplek" of "thuis" uit te voeren. Theorie en praktijk wisselen elkaar af tijdens de training. De gepresenteerde theorieën en methodieken worden geïllustreerd aan de hand van de door de deelnemers ingebrachte praktijkvoorbeelden en praktische opdrachten en oefeningen.	
Dagdeel 1	Naar een werkagenda
	Om passend onderwijs te kunnen realiseren is vooral effectief optreden nodig gericht op thuiszittende kinderen en jongeren of voor wie dat dreigt. De ervaring leert dat in deze situaties altijd samenwerking wordt gevraagd van meerdere betrokkenen. Niemand kan het alleen! Nadat de oorzaken van thuiszitten op tafel zijn gelegd, wordt dieper ingegaan op de door Gedragswerk ontwikkelde methodiek om tot een gezamenlijke werkagenda of aanpak te komen. Deze omvat vijf stappen en beschrijft wat er voor nodig is om tot een gemeenschappelijke visie op een oplossing te komen en tot de motivatie om samen te willen werken aan het realiseren hiervan. Daarnaast wordt uitvoerig stilgestaan bij de methodiek van de actietafels, als beproefde vorm van multidisciplinair overleg in complexe situaties.
Dagdeel 2	De effectieve regisseur van betrokken samenwerking
	Wat verstaan we onder geregisseerde, betrokken samenwerking? Aan welke voorwaarden dient te worden voldaan om deze te bewerkstelligen? Uitvoerige aandacht voor het antwoord op de vraag wat er voor nodig is om partijen in multidisciplinaire – tijdelijke - teams of netwerken te bewegen tot samenwerking. De acht horden die iedere regisseur moet kunnen nemen, worden toegelicht. Met telkens weer aandacht voor de vraag: 'wat' kan ik 'hoe' doen om deze acht horden te nemen? Daarnaast verdienen motiveren en betrekken aandacht. In de dagelijkse praktijk worden motivatie en betrokkenheid veelal verondersteld of zelfs geëist. Waar deze ontbreken wordt het betrokkenen verweten. Dit is een belangrijke reden waarom samenwerking vaak niet van de grond komt. Achtereenvolgens komen aan bod de factoren die van invloed zijn op de motivatie en betrokkenheid en hoe deze te beïnvloeden. Ook wordt ingegaan op het eigen gedrag van de deelnemers en hoe dit in de weg kan staan van het motiveren en betrekken van anderen.
Dagdeel 3	Praktijklaboratorium
	Tijdens dit derde dagdeel passen de deelnemers de gepresenteerde theorie en methodieken toe op eigen actuele casussen.
Trainers zijn Bart van Kessel en Jos van der Horst van Gedragswerk. Dit project werkt al elf schooljaren aan het bevorderen van de lokale en regionale samenwerking, het versterken van de vaardigheden om te komen tot duurzame oplossingen en het stimuleren van preventieve systemische maatregelen rondom leer- of kwalificatie plichtige leerlingen waarvoor passend onderwijs een extra grote uitdaging is. Dit zowel in het (speciaal) primair onderwijs, het (speciaal) voorgezet onderwijs, als het MBO. In het leeuwendeel van de gevallen gaat het om thuiszittende kinderen of jeugdigen of diegenen voor wie dit dreigt. Samen schreven zij de boeken <i>Iedereen aan boord!</i> en <i>De veldgids 'Iedereen aan boord!'</i> met handreikingen voor het realiseren van passend onderwijs in complexe situaties.	

Module 2. Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren

Dit onderdeel van de training omvat vier dagdelen. De gepresenteerde communicatietheorieën en -methodieken worden geïllustreerd en geoefend aan de hand van de door de deelnemers ingebrachte praktijkvoorbeelden en praktische opdrachten en oefeningen.

Deelnemers die dat willen kunnen er voor kiezen om tijdens een extra, vijfde dagdeel intensief te oefenen met de vaardigheden die aan de basis staan van vreedzaam vechten.

Als voorbereiding op 'de kunst van het ontwapenend communiceren' krijgen de deelnemers vooraf een aantal vragen toegestuurd. De antwoorden op deze vragen worden tijdens de training gebruikt. Zo wordt een optimale verbinding gemaakt tussen de training en de situaties van de deelnemers.

De rode draad van deze module wordt gevormd door het gedachtegoed van Geweldloze of Verbindende Communicatie. Dit nodigt mensen uit tot 'empowerment' door hen zelf verantwoordelijkheid te laten nemen voor hun gevoelens, behoeften en gedrag. Verbindende communicatie ondersteunt het daadwerkelijk luisteren naar jezelf en anderen. Zo liggen gezamenlijke oplossingen binnen handbereik die de behoeften van alle betrokkenen invullen (win-win). De kern hiervan is empathie. Naast een prettiger werksfeer, verbinding en minder stress zijn de effecten van verbindende communicatie en empathie: meer helderheid, productiviteit en creativiteit. Verbindende communicatie is, tot slot, bij uitstek geschikt om beweging te krijgen in relaties die zijn vastgelopen en om mensen op één lijn te krijgen.

Dagdeel 1	Ik als Lansbreker
	Tijdens het eerste dagdeel ligt de focus op jouw behoeften en waarden, zowel persoonlijk als professioneel: wat zijn jouw oordelen, wat triggert je en wat is voor jou belangrijk? Hoe kun je dat effectief verwoorden zodat het tot verbinding en samenwerking leidt in plaats van verwijdering?
Dagdeel 2	Wat beweegt de ander?
	De aandacht gaat uit naar dat wat de ander beweegt: hoe krijg je zicht op de drijfveren van een ouder, kind, je collega of een andere partij waarmee je samenwerkt? Hoe kun je beter luisteren naar je gesprekspartner (empathie), zelfs als je het niet met haar of hem eens bent?
Dagdelen 3 + 4	De dialoog
	Een effectieve dialoog is een noodzakelijke voorwaarde om werk te kunnen maken van passend onderwijs, of met succes een situatie aan te pakken waarin een kind of jeugdige thuis zit (of voor diegenen waarvoor dit een dreigend perspectief is). Niemand kan het immers alleen. Om deze reden zijn 2 dagdelen uitgetrokken om dieper in te gaan de dialoog: hoe creëer je een win-win situatie als de belangen verschillen? Hoe werk je samen en ga je effectief om met weerstand (ja maar)?
Diegenen die extra aandacht willen voor het oefenen van de vereiste vaardigheden, kunnen zich inschrijven voor een vijfde dagdeel.	
Dagdeel 5	Praktijklaboratorium
	Oefenen met de aangereikte theorie en methodieken. De nadruk ligt op het oefenen van gesprekken uit de eigen praktijk van de deelnemers middels verbindende communicatie.
<p>Trainers zijn Martin van der Meulen, Christiaan Zandt, Dionne Verbeet, Tineke Hertsbergen en Jenny Giezeman van Ai-opener. Dit is een opleidingsinstituut gespecialiseerd in trainingen en opleidingen 'geweldloze communicatie'. Ai-opener wil het verbindend vermogen van mensen, teams en organisaties vergroten om zo bij te dragen aan effectieve samenwerking en meer welzijn. Martin, Christiaan, Dionne, Tineke en Jenny zijn zeer ervaren trainers en voegen ervaringen toe uit andere leef- en werksferen dan het onderwijsveld: Martin specialiseerde zich sinds 2001 in geweldloze communicatie; Christiaan is mediator en rijk gediplomeerd aikido-leraar; Dionne versterkt vanuit (inter)nationale werkervaring</p>	

individuen, ondersteunt kwetsbare groepen en faciliteert veranderprocessen; Tineke specialiseerde zich in trainingen in nazorg bij traumatische gebeurtenissen aan BedrijfsOpvangTeams. Jenny heeft haar wortels in marketing management en focust op datgene wat mensen drijft om bepaalde keuzes wel of niet te maken.

Module 3. Lansbrekers en de wet

Dit onderdeel van de training omvat een dagdeel. Uitvoerig worden belicht de juridische aspecten van passend onderwijs, alsmede de hiermee samenhangende wetgeving van het sociale domein (zorg, participatie en begeleiding). Beantwoord worden vragen zoals: Wat is de juridische definitie van een thuiszitter? Wie is volgens de Leerplichtwet en de onderwijswetgeving verantwoordelijk? Kunnen persoonsgegevens van een thuiszitter zomaar worden uitgewisseld, of gelden de regels van de wet bescherming persoonsgegevens? Welke juridische mogelijkheden zijn om er een aparte voorziening voor thuiszitters in te richten, zonder dat dit in strijd is met de regels van de onderwijsfinanciering, maar wel met de borging van het recht op onderwijs? En tal van andere vragen...

Trainer is mr. Carolien de Bruin. Zij zet zich in om het recht van ieder kind op onderwijs, opvoeding en zorg, zoveel mogelijk te borgen. Nadat zij zich jarenlang praktisch heeft ingezet voor jongeren, binnen de jeugdhulpverlening en bij de Raad voor de Kinderbescherming, besloot zij zich te richten op de juridische kant van deze rechten. Carolien is tevens juridisch adviseur van Ingrado.

3.2 Wanneer en waar?

Rayon		Meeting	Locatie	Data
Midden	Module 1	Meeting 1 Methodiek om een lans te breken	Amersfoort	06-09-2016 :13.00 – 17.00
		Meeting 2 Methodiek om een lans te breken	Amersfoort	19-09-2016: 13.00 – 17.00
		Meeting 3 Methodiek om een lans te breken	Amersfoort	04-10-2016: 13.00 – 17.00
	Module 2	Meeting 1 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Amersfoort	17-01-2017: 09.00 – 17.00
		Meeting 2 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Amersfoort	30-01-2017: 09.00 – 17.00
		Meeting 3 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Amersfoort	06-03-2017: 09.00 – 13.00
	Module 3	Meeting 1 Lansbrekers en de wet	Amersfoort	15-11-2016: 09.00 – 12.15
Noord	Module 1	Meeting 1 Methodiek om een lans te breken	Groningen	07-09-2016: 13.00 – 17.00
		Meeting 2 Methodiek om een lans te breken	Groningen	22-09-2016: 13.00 – 17.00
		Meeting 3 Methodiek om een lans te breken	Groningen	06-10-2016: 13.00 – 17.00
	Module 2	Meeting 1 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Groningen	07-11-2016: 09.00 – 17.00
		Meeting 2 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Groningen	22-11-2016: 09.00 – 17.00
		Meeting 3 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Groningen	10-01-2017: 09.00 – 13.00

	Module 3	Meeting 1 Lansbrekers en de wet	Groningen	08-11-2016: 10.00 – 13.30
Zuid oost	Module 1	Meeting 1 Methodiek om een lans te breken	Roermond	12-09-2016: 13.00 – 17.00
		Meeting 2 Methodiek om een lans te breken	Roermond	21-09-2016: 13.00 – 17.00
		Meeting 3 Methodiek om een lans te breken	Roermond	19-10-2016: 13.00 – 17.00
	Module 2	Meeting 1 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Roermond	12-01-2017: 09.00 – 17.00
		Meeting 2 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Roermond	26-01-2017: 09.00 – 17.00
		Meeting 3 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Roermond	09-03-2017: 09.00 – 13.00
	Module 3	Meeting 1 Lansbrekers en de wet	Roermond	18-11-2016: 09.00 – 12.30
Zuid west	Module 1	Meeting 1 Methodiek om een lans te breken	Breda	13-09-2016: 13.00 – 17.00
		Meeting 2 Methodiek om een lans te breken	Breda	26-09-2016: 13.00 – 17.00
		Meeting 3 Methodiek om een lans te breken	Breda	14-10-2016: 13.00 – 17.00
	Module 2	Meeting 1 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Breda	22-11-2016: 09.00 – 17.00
		Meeting 2 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Breda	29-11-2016: 09.00 – 17.00
		Meeting 3 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Breda	10-01-2017: 09.00 – 13.00
	Module 3	Meeting 1 Lansbrekers en de wet	Breda	30-11-2016: 09.00 – 12.30
Oost	Module 1	Meeting 1 Methodiek om een lans te breken	Zwolle	14-09-2016: 13.00 – 17.00
		Meeting 2 Methodiek om een lans te breken	Zwolle	29-09-2016: 13.00 – 17.00
		Meeting 3 Methodiek om een lans te breken	Zwolle	11-10-2016: 13.00 – 17.00
	Module 2	Meeting 1 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Zwolle	02-11-2016: 09.00 – 17.00
		Meeting 2 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Zwolle	16-11-2016: 09.00 – 17.00
		Meeting 3 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Zwolle	11-01-2017: 09.00 – 13.00

	Module 3	Meeting 1 Lansbrekers en de wet	Zwolle	10-11-2016: 09.30 – 13.00
Noord Holland	Module 1	Meeting 1 Methodiek om een lans te breken	Alkmaar	15-09-2016: 13.00 – 17.00
		Meeting 2 Methodiek om een lans te breken	Alkmaar	28-09-2016: 13.00 – 17.00
		Meeting 3 Methodiek om een lans te breken	Alkmaar	13-10-2016: 13.00 – 17.00
	Module 2	Meeting 1 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Alkmaar	08-02-2017: 09.00 – 17.00
		Meeting 2 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Alkmaar	15-02-2017: 09.00 – 17.00
		Meeting 3 Lansbrekers en de kunst van het ontwapenend communiceren	Alkmaar	29-03-2017: 09.00 – 13.00
	Module 3	Meeting 1 Lansbrekers en de wet	Alkmaar	15-11-2016: 13.45 – 17.00

3.3 Landelijke studiedag 'Lansbrekers en de wet' en training collegiale consultatie

Naast de modules 'methodiek om een lans te breken', 'de kunst van het ontwapenend communiceren' en 'Lansbrekers en de wet', worden in de loop van het schooljaar 2016 – 2017 nog georganiseerd:

1. Een landelijke studiedag (module 4 van de training) over onder meer de omgang met nieuws- en social media die een groeiende rol spelen in vooral de meest complexe en lastigste situaties.
2. Module 5 van de training, gericht op collegiale consultatie als effectief middel om tussen Lansbrekers – zowel professionals als ouders – verbinding, verdieping en uitwisseling van kennis en ervaring mogelijk te maken. Dit met als ambitie om zowel individueel als gezamenlijk te leren van de ervaringen als Lansbrekers.

4 Investerings

Deelname aan deze in het najaar van 2016 verzorgde training is gratis, dankzij een subsidie van het Ministerie van OCW.

Na aanmelding is het tot acht dagen voor aanvang van een module mogelijk om gratis te annuleren. Wordt korter dan acht dagen geannuleerd of zonder annulering afgezien van deelname dan wordt € 75,- in rekening gebracht voor door de organisatie gemaakte kosten.

5 Aanmelden en meer informatie

U kunt zich aanmelden voor alle of enkele modules van deze training met een e-mail aan <mailto:trainingen@lansbrekers.nu>. Vermeld uw postadres, de module(s) waaraan u wilt deelnemen en de plaats waar u dat wilt doen. Via ditzelfde emailadres kunt u ook meer informatie over deze training krijgen. Na aanmelding ontvangt u meer informatie over onder meer het programma en de locatie.